

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ГОСПОДАРСЬКО-КОРИСНИХ ОЗНАК КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧЕРВОНО-РЯБОЇ ПОРОДИ РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ

Олена БЕЗАЛТИЧНА, директор навчально-наукового інституту біотехнологій та
аквакультури, канд. с.-г. наук, доцент кафедри технології виробництва і переробки продукції
тваринництва, spectvppt@ukr.net

Сергій КОВАЛЕНКО, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти 2
курсу ОНП «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва»,
Siriuskov@gmail.com

Одеський державний аграрний університет,
м. Одеса, Україна

Основним напрямком молочного скотарства в Україні у нових економічних умовах господарювання, має бути рентабельне виробництво молока, на основі реалізації генетичного потенціалу створених в Україні породних ресурсів, з використанням інтенсивних енерго та ресурсозберігаючих технологій. Збільшення виробництва молока в Україні значною мірою залежить від подальшого вдосконалення племінних ресурсів наявних планових і новостворених порід і типів великої рогатої худоби.

Селекційно племінна робота з українською червоною молочною породою для підтримки її конкурентоздатності в цей час та в перспективі, вимагає розробки нових методів вдосконалення, використання нових селекційних прийомів, спрямованих на консолідацію і розвиток продуктивних ознак.

Представники української червоно-рябої худоби - найкращі за молочною продуктивністю серед інших порід на території України. Адаптуються до різних кліматичних умов, вирізняються добрим розвитком морфологічних ознак вимені, тому найкраще пристосовані до технології машинного доїння. Молочна продуктивність у кращих племінних стадах становить 9-10 тис. кг молока жирністю 3,7-3,8%. Проте є чимало особин з надоем понад 10 тис. кг молока.

Тварини характеризуються доброю відтворювальною здатністю. За цим показником представники червоно-рябої молочної породи не поступаються вихідним породам.

Вік першого отелення корів варіюється від 803 до 870 днів. Сервіс-період становить 85—100 днів. Його коливання зумовлені факторами навколишнього середовища, технологічними умовами утримання та годівлі. Крім того тварини мають бути отримані у результаті штучного осіменіння високоякісним генетичним матеріалом, тобто мати достатній генетичний потенціал продуктивності.

Важливо розуміти, що відповідного рівня молочної продуктивності, можна досягти лише за дотримання оптимальної технології вирощування молодняка, якісного раціону корів та створення оптимальних умов утримання.

Валове виробництво молока підприємствами, де впроваджено елементи інноваційних технологій, сягало 553,4 тис. т (65,0 %), що перевищує відповідний показник ферм із традиційною технологією вирощування і використання корів на 63,7 тис. т. Встановлено, що основним фактором збільшення валового виробництва молока за умов запровадження сучасних технологій є зростання рівня молочної продуктивності корів.

Так, середній надій на 1 корову, що утримувались на молочних комплексах, за 305 днів останньої закінченої лактації становив: по українській чорно-рябій молочній породі – 7858 кг, червоно-рябій – 6457, голштинській – 7735 кг; що більше від аналогічного показника господарств з традиційною технологією на 1968, 338, 821 кг. У середньому по породах перевищення молочної продуктивності корів, що вирощують на молочних Економіка АПК, 2018, № 6 80 комплексах, становило 1043 кг. При цьому визначено зниження показника

тривалості господарського використання корів у господарствах із впровадженими інноваційними технологічними рішеннями.

У середньому по племінному поголів'ю всіх досліджуваних порід тривалість господарського використання корів, що утримувались за традиційною технологією, становила 3,33 лактації, а на молочних комплексах – 2,92 лактації. Скорочення тривалості використання корів із підвищенням рівня механізації та зміни технології їх утримання сягало 0,41 лактації (125 днів). З розрахунку на одну корову недоодержано 3013,5 кг молока, або майже 16,5 тис. грн чистого доходу від його реалізації.

Показник молочної продуктивності корів і якісний склад молока знаходяться під впливом багатьох факторів: походження та індивідуальні особливості тварин, їх вік та фізіологічний стан, сезон року, стан здоров'я, генотипова різноманітність тварин в межах окремої породи створює можливості для селекції тварин і їх відбору в напрямленні покращення потрібних ознак молочної продуктивності.

В українській червоній молочній породі генетично закладений потенціал до високої молочності. Середні показники молочної продуктивності корів української червоної молочної породи за три лактації становили I лактація $72\ 4531,3 \pm 54,90\ 3,79 \pm 0,08\ 171,7 \pm 10,02$; II лактація $31\ 4902,8 \pm 30,01\ 3,81 \pm 0,03\ 186,8 \pm 3,42$; III лактація $12\ 5190,4 \pm 90,87\ 3,82 \pm 0,03\ 198,3 \pm 9,10$.

Список використаних джерел

1. Bocci V. How Does Ozone Act? How and Why Can We Avoid Ozone Toxicity? *Springer: Berlin/Heidelberg, Germany*, 2005. P. 17–26. DOI: https://doi.org/10.1007%2F978-90-481-9234-2_4
2. Wolf C., Gunten, U., Kohn T. Inactivation of enteric viruses by ozone. *In Proceedings of the Gordon Research Seminar, Environmental Sciences Water: Opportunities for Aquatic Sciences to Impact a Changing World.* (USA, 22–27 June 2016). P. 127–136. DOI: <https://doi.org/20.500.14299/135089>
3. Pichat P., Disdier J., Hoang-Van, C., Mas D., Goutailler, G., Gaysse, C. Purification/deodorization of indoor air and gaseous effluents by TiO₂ photocatalysis. *Catal. Today* 2000. P. 363–369. DOI: [https://doi.org/10.1016/S0920-5861\(00\)00480-6](https://doi.org/10.1016/S0920-5861(00)00480-6)
4. Powell A., Scolding J. W. Direct application of ozone in aquaculture systems. *Rev. Aquac.* 2018. P. 424–438. DOI: <http://dx.doi.org/10.1111/raq.12169>
5. Pascual A., Llorca I., Canut A. Use of ozone in food industries for reducing the environmental impact of cleaning and disinfection activities. *Trends Food Sci. Technol.* 2007. P. 529–535. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.tifs.2006.10.006>

УДК 575.224

МУТАЦІЇ ТА МУТАЦІЙНА ТЕОРІЯ ГУГО ДЕ ФРИЗА

Юлія БІЛОПОЛЕНКО, здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 2 курсу, ОП «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва»,
yuliabilopolenko@gmail.com

Науковий керівник: **Зоя ЄМЕЦЬ**, канд. с-г. наук, доцент кафедри генетики, розведення та годівлі сільськогосподарських тварин, zoYaemets@gmail.com

Одеський державний аграрний університет,
м. Одеса, Україна

Основною властивістю ДНК, генів чи каріотипу є їх здатність зберігати сталу генетичну інформацію, а також передавати цю інформацію наступним поколінням спадково, тобто від батьківських особин до нащадків. Однак, під дією зовнішніх та внутрішніх факторів стаються певні збої. Ці збої отримали назву мутації.